

Slovo k povzbuzení na úterý 27. dubna 2021, na úterý po 4. neděli velikonoční
Biblická čtení: Sk 11,19-26; Ž 87; Jan 10,22-30

Milé sestry, milí bratři,

dovolte dnes opět dvě poznámky, ke každému z biblických úryvků jednu.

První čtení ze Skutků apoštolů nás stále ještě přenáší do doby mezi Pavlovým obrácením na cestě do Damašku (k němu došlo někdy mezi léty 36 až 38) a začátkem je první misijní cesty (ta se konala v letech 47 až 48). Těchto přibližně deset roků trávil Pavel na různých místech (v Sýrii, Judsku, Kilíkii a krátce i v Arábii) a už tehdy se začalo ukazovat, ještě před začátkem jeho velkého apoštolského působení, jak skutečně vše, celou svou existenci dává do služeb hlásání evangelia. Byly to roky Pavlova apoštolského zranění ale také již začátků jeho apoštolského působení, roky přípravy na to stát se nástrojem velkolepého Božího díla hlásání evangelia všem národům a jeho začátků.

V dnešním úryvku se spolu s ním dostáváme do Antiochie, hlavního města starověké Sýrie (její pozůstatky se nachází v dnešním jihovýchodním Turecku, těsně u hranic s dnešní Sýrií). Zde – již záhy po Štěpánově kamenování, kdy i sem utekli z Jeruzaléma mnozí křesťané při prvním pronásledování ze strany židů – vznikla jedna z nejvýznamnějších starokřesťanských obcí (a později jedno z nejvýznamnějších center křesťanstva, jeden z prvních patriarchátů). V Antiochii se evangelium od začátku hlásalo nejen židům ale i pohanům, a to nejprve prostřednictvím křesťanů pocházejících ze židovství přišedších z Kyrény a z Kypru. Odtud pocházel i Barnabáš, «výborný muž, plný Ducha svatého» poslaný do Antiochie přímo apoštoly z Jeruzaléma. Ten pak odchází za Pavlem do jeho rodného Tarsu a přibírá ho k apoštolské práci v Antiochii, kde oba požeňnaně působí celý rok.

Antiochie je také místem, kde se «ponejprv začalo učedníkům (Kristovým) říkat křesťané». Dobře víme, že české *křesťan* je velmi blízké slovu *křest*. Křesťan je ten, který je pokřtěn, z toho vyplývá. Ovšem právě slova *křesťan* a *křest* mají v češtině relativně složitou a ne úplně jasnou etymologii. *Křesťan* je nejspíš je odvozeno – přes starou němčinu – z latinského *christianus*, které pak je transliterací (pouhým přepisem cizího slova do vlastního jazyka) řeckého *christianos*, odvozeného od řeckého *Christos* (Kristus), hebrejsky *Mašijah* (Mesiáš), česky „Pomazaný“. Česká slova *křest* či *křesťan* souvisí také s všeslovanským *krst* znamenajícím také „kříž“. Někdy se hovoří i o příbuznosti s latinským *crux*, „kříž“. Což vše jsou nakonec docela hezké souvislosti hodné našeho rozjímání, vztáhneme-li je na sebe jako snahu o vyjádření, vyslovení podstaty i své vlastní křesťanské existence...

Vrátíme-li se ale k formulaci ze Skutků, jehož originálním jazykem je řečtina, pak fakt, že řecké *christianos*, kterým jsou v Antiochii poprvé nazváni křesťané, je jednoznačně přímo odvozené od řeckého *Christos*, tedy od Krista, je velmi výmluvný. Nejen proto, že nám připomíná, že doslovný překlad by měl možná znít spíše jako *kristovec* (ostatně tak také – jako *mesiášovce* – nazývá křesťany i dnešní arabština), ale především proto, abychom zazpytovali svědomí, zda jsme vůbec ještě *ti Kristovi* a zda by nás naše okolí pohledem na naše jednání – zejména na naše chování vůči druhým lidem – vůbec mohlo aspoň trochu takto nazvat...

V evangelijním úryvku dnes čteme z Ježíšovy řeči o svátku posvěcení jeruzalémského chrámu (jde o svátek *chanuka* připomínající znovuposvěcení jeruzalémského chrámu v době makabejského povstání; svátek se slaví osm dní po 25. kislevu, což připadá právě na zimní období od konce listopadu do konce prosince), z řeči, která tematicky rozvíjí obrazy vyslovené již v řeči o dobrém pastýři a více se zaměřuje také na obraz ovečky, na které záleží, zda chce či nechce patřit do Kristova ovčince: «Ale vy nevěříte, protože nepatříte k mým ovci. Moje ovce slyší můj hlas, já je znám a ony jdou za mnou».

Už to otevírá obrovské vpravdě teologické téma k rozjímání, snad jedno z největších: Jak to je se spoluprací člověka už na samotném daru víry, na jejím přijetí či odmítnutí? Teoretické

řešení této pro spásu zásadní otázky nám sice patrně zůstane v tomto světě vždy tajemstvím, přesto je dobré si z Kristových slov odnést přinejmenším následující: Jestliže nám víra již jednou bez našich zásluh dána byla, jestliže jsme se směli stát součástí Kristova stáde, ovce, jež slyší jeho hlas a jdou za ním, pak je životně nutné chtít touto ovečkou zůstat, neutéci, nevyrvat se z Kristových rukou, což bychom (si) mohli zapříčinit jedině my sami: «Můj Otec mi je dal, je větší než všichni a z Otcových rukou je nemůže vyrvat nikdo».

Největší tragédií člověka není (možná) sám hřích, aniž by samozřejmě byl jakkoli relativizován (zejména ne, když ubližuje druhým), ale bytostná ztráta Boha, ztráta Krista, vedoucí pak (ještě) ke hříchům mnohem větším a zlejšími. Dílčí uklouznutí nejsou až zase tak strašná, zvláště pokud nikomu příliš neubližují, ale ztráta Boha, Krista, touhy po dobru a tím pádem věčnosti je nejstrašnější. Tím nepřestává být hřích hřichem, ale jen chce být (snad) řečeno, že ztráta vztahu s Bohem, vyrvání se z Kristových rukou, z jeho stáde je to úplně nejhorší, co se nám lidem může stát (analogie s proviněním se vůči lidem a ztrátou vztahu k nim a s nimi je docela příhodná).

Kéž bychom dokázali vždy zůstat Kristovou ovečkou, třeba i tou na nějakou dobu zatoulanou, ztracenou, ale jeho; zatoulaná se může vždy vrátit, pro ztracenou Kristus sám přichází, může se nechat donést zpět, může být očištěna a napravena...